

Svein Blom

**Holdning til innvandrere og
innvandringspolitikk - spørsmål i
SSBs omnibus juni 1993**

Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk - spørsmål i SSBs omnibus juni 1993

Bakgrunn for undersøkelsen

På oppdrag fra Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD), Innvandringsavdelingen stilte SSB fire spørsmål angående holdning til innvandrere og innvandringspolitikk i sin kvartalsvise omnibusundersøkelse for juni i år. I denne rapporten m/vedlegg gjøres det rede for utfallet av undersøkelsen.

Spørsmålene ble utformet i dialog med KADs Innvandringsavdeling og ble sendt på høring til Utlendingsdirektoratet, Tolke- og informasjonsavdelingen. En konsulentuttalelse ble også innhentet fra førsteamanuensis Anders Todal Jenssen, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Universitetet i Trondheim.

Siktemålet med spørsmålene var å lodde folkemeningen på fire forskjellige områder som står sentralt i debatten om innvandrere og innvandringspolitikk. Spørsmålene måtte dessuten ikke være så sterkt knyttet til den dagsaktuelle situasjonen at de kunne ventes å være uaktuelle etter et eller to år. Intensjonen er å gjenta spørsmålene årlig i SSBs omnibusundersøkelse slik at en har et grunnlag for å bedømme utviklingen i folkemeningen på dette sentrale samfunnsområdet.

De fire spørsmålene som ble stilt, berører (a) nivået på mottaket av flyktninger/innvilgelsen av asyl, (b) innvandreres tilgang til sosialhjelp, (c) innvandreres mulighet til å få arbeid og (d) innvandreres kriminalitet.

Gjennomføring av undersøkelsen

Hovedpunktene i gjennomføringen av omnibusundersøkelsen er gjengitt i dokumentasjonsrapporten fra SSBs Seksjon for intervjuundersøkelser (vedlegg). Intervjuene ble foretatt av SSBs faste intervjuerstab i tidsrommet 1. - 25. juni 1993. 72 prosent av intervjuene var besøksintervju, resten var telefonintervju.

Et bruttoutvalg på 2480 personer i alder 16 år og oppover ble trukket ut ved sannsynlighetsutvelging. Av disse ble i alt 1826 personer intervjuet, hvilket gir en frafallsprosent på 26. Dette er ganske normalt for intervjuundersøkelser av denne type. Om lag halvparten av personene som falt fra, nektet å la seg intervju. Den nest viktigste frafallsgrunnen var at intervjupersonen ikke var å treffe.

Dokumentasjonsrapporten fra intervjuseksjonen redegjør for utvalgsmetode, utvalgsskjevhet, utvalgsvarians og muligheten for innsamlings- og bearbeidingsfeil.

Resultater fra undersøkelsen

Tabell 1 viser svarfordelingen for hvert av de fire utsagnene. Vi knytter noen kommentarer til hvert enkelt av dem.

Tabell 1. Holdning til fire påstander om innvandring og innvandringspolitikk. Prosent

	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag	100	28	21	11	21	19	1	1 824
Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn	100	45	22	8	9	10	7	1 824
Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn	100	58	17	8	7	8	2	1 823
Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn	100	21	21	19	14	19	7	1 823

Antall flyktninger og asylsøkere som bør få opphold

Det første utsagnet dreier seg om hvor mange flyktninger og asylsøkere som hvert år skal få opphold i landet. Dette er trolig det mest fundamentale spørsmålet i diskusjonen om innvandrere og innvandringspolitikk. Respondentene bes uttale seg om dagens politikk på feltet bør fortsette også i framtiden.

Opinionen er nokså delt i dette spørsmålet. Nærmere halvparten av den voksne befolkningen mener at dagens nivå (minst) bør opprettholdes, mens fire av ti er uenig i dette¹. Vel 10 prosent gir uttrykk for et både-og standpunkt, og bare 1 prosent vet ikke hva de skal mene. Undersøkelsen bekrefter altså at det er stor spredning i synet på hvor mange asylsøkere og flyktninger som skal gis opphold, men det er et svakt flertall som mener at dagens nivå er rimelig².

Tilgang til sosialhjelp

Det neste utsagnet er en påstand om at innvandrere forfordes i forhold til nordmenn når det gjelder tilgangen til sosialhjelp. Avisenes leserbrevspalter har ofte innlegg som inneholder slike påstander. Det er også et gjennomgående tema i ytringene fra innvandringsfiendtlige organisasjoner. Vi ønsket derfor å undersøke i hvilket omfang befolkningen deler denne oppfatningen.

¹ Her, og i noen av kommentarene som følger, er andelen "helt enig" og "nokså enig" slått sammen og omtalt som andelen "enig". Tilsvarende er gjort for andelen "uenig".

² Svarene er avgitt før det ble stor oppmerksomhet rundt den økende tilstrømmingen av asylsøkere fra Bosnia.

Tabell 1 viser at et stort flertall (67 prosent) mener at innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp jamført med nordmenn. Hele 45 prosent er "helt enig" i påstanden. Bare én av fem sier seg uenig. Andelen som "ikke vet" er større i dette spørsmålet enn i det første (7 prosent)³.

Det er bekymringsfullt at så mange tror at innvandrere forfordes av sosialmyndighetene. En slik oppfatning, selv om den er feilaktig, vil kunne gi grobunn for negative holdninger overfor innvandrere, i verste fall rasisme. Det synes åpenbart å være et behov for at myndighetene informerer allmennheten enda bedre om prinsippene for tildeling av sosiale ytelser.

Mulighet til arbeid

Det tredje utsagnet dreier seg om hvilke rettigheter eller muligheter innvandrere skal ha i det norske samfunnet. Påstanden går ut på at innvandrere skal ha samme mulighet til arbeid som nordmenn⁴. Tidligere undersøkelser har vist at opinionen gjerne er nokså generøs med å innrømme innvandrere de samme rettigheter som nordmenn (Jenssen 1993a). Bevisst diskriminering strider mot vårt ideal om likebehandling. Det vil også kunne skape store problemer for samfunnet om visse grupper systematisk holdes utenfor et så sentralt levekårsgode som arbeid. Vilje til likebehandling på dette feltet er derfor i høy grad i samfunnets egeninteresse.

En klar majoritet mener at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn (hele tre av fire). Nærmere seks av ti sier seg "helt enig", mens bare 15 prosent er uenige. Andelen uten mening er nede på 2 prosent. Svarfordelingen på dette spørsmålet er altså klart skjevfordelt i "innvandrervennlig" retning.

En skulle kanskje tro at personer som ikke ønsket samme muligheter for innvandre som for norske m.h.t. arbeid, ville være mer velvillig innstilt til å gi sosialhjelp til denne gruppen. Sosialhjelp er jo i praksis den alternative kilden til livsopprettelse når mennesker mangler arbeid og trygde-rettigheter. Det viser seg imidlertid at de som vil diskriminere innvandrere m.h.t. arbeid, også mener innvandrere forfordes m.h.t. sosialhjelp (jfr. de to siste tabellene i vedlegget). Dette tilsynelatende selvmotsigende standpunkt er likevel logisk konsistent da de samme respondentene også ønsker å redusere antallet flyktninger/asylsøkere som i det hele tatt får ta opphold i landet (vedlegg, s. 26).

Kriminalitet

Det siste utsagnet er en påstand om at innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn. Det er en oppfatning som trolig har levet i deler av "folkedypet" en tid, men som lenge syntes å være unndratt offentlig debatt. Med visse mellomrom dukket den imidlertid opp i avisenes leserbrevspalter. Sensasjonspregete mediaoppslag om innvandreres befatning med narkotikahandel, knivstikking og voldtekt har uten tvil gitt næring til påstanden. En vitenskapelig undersøkelse av fenomenet kom først med Falcks (1992, 1993) analyse av forholdet mellom straffede norske og utenlandske statsborgere. Undersøkelse viste at bare menn fra Afrika bosatt i Oslo hadde høyere kriminalitet enn

³ At vet-ikke andelen er større for dette og det siste utsagnet, styrker tilliten til at utsagnene er blitt oppfattet korrekt. Andre og fjerde utsagn er sterkere kunnskapsorientert enn de to øvrige utsagnene, slik at en høyere vet-ikke andel er rimelig.

⁴ I stedet for å formulere et utsagn om en abstrakt "rett til arbeid" valgte vi formuleringen "mulighet til arbeid" for å gi utsagnet en sterkere virkelighets-forankring.

nordmenn i 1990 og 1991. Fastboende utenlandske menn i Norge hadde ellers gjennomgående noe lavere registrert kriminalitet enn nordmenn sett i forhold til i folkegruppens størrelse.

Tabell 1 viser at usikkerheten i forbindelse med denne påstanden må ha vært større enn i forbindelse med de øvrige. Én av fem har valgt den nøytrale kategorien "både-og", hvilket i denne sammenhengen vel må bety at de anser innvandrerne som verken verre eller bedre enn nordmenn flest. Det er også 7 prosent som "ikke vet". Det er imidlertid noen flere som sier de er enige i påstanden (41 prosent) enn som sier de er uenige (33 prosent). Helhetsinntrykket er at opinionen er delt i dette spørsmålet, slik som i synet på hvor mange flyktninger og asylsøkere vi skal gi opphold til.

Det er for øvrig også slik at de som betrakter innvandrere som mer kriminelle enn nordmenn, også er mindre villige til å ta imot flyktninger/asylsøkere i samme omfang som i dag, mindre villige til å gi dem arbeid og mer tilbøyelige til å anse dem forfordelt m.h.t sosialhjelp (vedlegg, s. 27 f.).

At hele fire av ti norske borgere anser innvandrere som mer kriminelle enn nordmenn (selv om bare to av ti er "helt enig" i denne påstanden) er for øvrig bekymringsverdig. At så vidt mange deler dette synet, gir ikke det beste grunnlag for integrering av innvandrere i det norske samfunn. Flere kriminologiske studier av temaet er trolig det beste middel til å avkrefte mytene på området.

Faktorer som påvirker holdningen til innvandrere og innvandringspolitikk

Tabellvedlegget i den vedlagte dokumentasjonsrapporten (s. 22-28) viser hvordan svarfordelingene for de forskjellige utsagnene varierer etter noen bakgrunnsfaktorer. Det er såkalte bivariater (to-veis) sammenhenger som presenteres, dvs. sammenhenger mellom én etter én av bakgrunnsfaktorene og den avhengige variabelen.

Kjønn påvirker svarfordelingen når det gjelder utsagnene om arbeid og kriminalitet. Det er 10 prosent flere menn enn kvinner som er helt enige i at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid, samtidig som 7 prosent flere kvinner enn menn er uenige i at innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn. For de andre to utsagnene har ikke kjønn noen betydning.

Alder er også avgjørende for holdningen til innvandrere og innvandringspolitikk. Det overordnede bildet er at holdningen blir mindre positiv/mer restriktiv jo eldre personen er. Når det gjelder de to yngste aldersgruppene, er bildet ikke helt entydig. Det veksler fra utsagn til utsagn hvilken av aldersgruppene som er mest velvillig innstilt. For oppholdstillatelse og mulighet til arbeid er det aldersgruppen 25-44 år som er mest positiv, mens det for kriminalitet er de yngste. For synet på sosialhjelp kommer de to yngste aldersgruppene likt ut.

Effekten av *utdanning* er entydig for alle utsagnene. Jo høyere utdanning, jo mer "innvandrervennlig" er holdningen. Det er særlig utdanning på universitet-/høgskolenivå som har betydning. F.eks. er andelen som er helt enige i at vi minst bør gi opphold til flyktninger og asylsøker i samme omfang som i dag, dobbelt så stor på universitet-/høgskolenivå som på videregående nivå.

Regionale forhold kan også tenkes å virke inn på holdningen til innvandrere og innvandringspolitikk. F.eks. har graden av tett/spredt bosetting på *bostedet* betydning for holdningen til oppholdstillatelse idet andelen som er helt enig i at nåværende praksis bør fortsette, øker jevnt med folketettheten.

Sammenhengen er mindre entydig for de andre utsagnene selv om en viss tendens til mer velvilje i de mest bymessige strøk kan spores.

Materialet viser også at holdningen til innvandrere jevnt over er mer aksepterende i Akershus/Oslo-regionen enn i andre *landdeler*. Dette gjelder for oppholdstillatelse, sosialhjelp og arbeid, men ikke for kriminalitet. I synet på innvandreres kriminalitet er folk i Akershus/Oslo snarere blant de mest skeptiske. Forskjellene er imidlertid ikke store.

Sammenlikning med tidligere undersøkelser

Oppdragsgiver og SSB var enige om at det overordnede formålet måtte være å etablere et sett gode spørsmål som kunne gjentas. I forhold til dette måtte hensynet til sammenlikning med tidligere undersøkelser vike.

Dette førte til at ingen av våre spørsmål er identiske med spørsmål som er stilt tidligere. Til tross for dette skal vi likevel trekke fram enkelte resultater fra tidligere undersøkelser og holde dem opp mot våre.

Antall flyktninger og asylsøkere som bør få opphold

Det er lite som tyder på at holdningen til å motta flyktninger og innvilge asyl har endret seg i restriktiv retning de senere år. I NSDs undersøkelse om Holdninger til innvandrere fra september 1988 var det 43 prosent som var enige i at "det er en nasjonal oppgave å motta flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som vi har gjort de siste år" (Bøyum 1990). Spørsmålet ble gjentatt av A/S Opinion i 1989 og 1990, og det var da ved begge anledninger 50 prosent som var enige (Hernes og Knudsen 1990). Med 49 prosent i juni 1993 som sier de er enige i at "Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag", er det overordnede inntrykket at opinionen har vært stabil på dette feltet de siste fem årene.

Hernes og Knudsen (1990) setter oppgangen i enig-andelen fra 1988 til 1989/1990 i sammenheng med nedgangen i antall asylsøkere i samme periode. I 1991 og 1992 steg imidlertid asylsøkertallet igjen uten at dette synes å ha satt spor i opinionen.

Tilgang til sosialhjelp

Oss bekjent er det ikke tidligere stilt noe spørsmål i Norge om forfordeling av innvandrere i forhold til nordmenn m.h.t. sosialhjelp. Det fins derfor ikke noe spørsmål som er direkte relevant i en sammenlikning med vårt.

Et par andre undersøkelser har imidlertid spørsmål som grenser opp mot vårt. I en lokal undersøkelse i Bergen i september 1987 sa f.eks. 56 prosent av byens innbyggere seg enig i en påstand om at "asylsøkere og innvandrere blir bedre behandlet enn norske trengende" (Hernes og Knudsen 1989). I Valgundersøkelsen 1989 er det et spørsmål om "den støtte som enkelte grupper får fra det offentlige". Mens bare ubetydelige mindretall⁵ mente at arbeidsledige, ungdom under utdanning, enslige

⁵ Henholdsvis 5, 1, 6, 0 og 1 prosent.

forsørgere, eldre og funksjonshemmede fikk "for mye", var det hele 35 prosent av befolkningen som mente at flyktninger/asylsøkere fikk for mye (Kiberg og Strømsnes 1992).

Når vi i vår undersøkelse finner at 67 prosent mener "innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn", er dette dermed ikke i motstrid til bildet av opinionen fra andre undersøkelser. Å si noe om endring over tid er umulig.

Mulighet til arbeid

I september 1988 var det 49 prosent som var enige i utsagnet "I dårlige tider bør vi først og fremst sørge for arbeid til nordmenn" (Bøyum 1990). Ett år senere var denne andelen steget til hele 61 prosent (Kiberg og Strømsnes 1992). I den norske Verdiundersøkelsen fra våren 1990 er det likeens 57 prosent som er enige i at "når det er få ledige jobber, bør arbeidsgivere prioritere nordmenn framfor innvandrere" (Listhaug og Huseby 1990).

På denne bakgrunnen er det overraskende at hele 75 prosent av vårt utvalg er enige i at "innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn". I tiden fra 1988 til 1992 har arbeidsløsheten samtidig økt til nesten det dobbelte (Statistisk sentralbyrå 1993, tabell 163). Forklaringen på forskjellen i svarene ligger trolig i spørsmålsformuleringen. I de tidligere undersøkelsene inngår det i spørsmålet en eksplisitt referanse til de "dårlige tidene"/ arbeidsløsheten. Dette mangler i vårt spørsmål. Det er trolig derfor vår undersøkelse avdekker en større uttrykt vilje til likebehandling av innvandrere m.h.t. arbeid enn hva som er funnet tidligere. At norsk økonomi sommeren 1993 ser ut til å være på langsom vei framover, har knapt spilt noen rolle.

Kriminalitet

I prof. Willy Martinussens undersøkelse om Befolkningens syn på samfunnsutviklingen fra mai 1988 ble respondentene bedt om å si sin mening om påstanden "Det følger økende kriminalitet og voldsbruk med innvandringen". I alt var det 49 prosent som sa seg enige i dette (Jenssen 1993b). Nesten enslydende spørsmål ble stilt noen måneder senere i undersøkelsen om Holdninger til innvandrere, og da sa 46 prosent seg enige i påstanden⁶ (Bøyum 1990). I vår undersøkelse er 41 prosent enige i at "innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn". Den svake nedgangen i enig-andelen fra 1988 til 1993 kan enten skyldes en reell endring i folks oppfatning, f.eks. som følge av ny informasjon, eller at "kriminalitet og voldsbruk" oppfattes som et noe videre begrep enn bare kriminalitet, slik at nedgangen primært skyldes endringen i spørsmålets ordlyd. En hypotese om at opinionen ikke har endret seg, virker inntil videre mest nærliggende.

Multivariat analyse av faktorer som påvirker holdningen til innvandrere og innvandringspolitikk

Foran har vi beskrevet hvordan et utvalg bakgrunnsfaktorer bidrar til å forklare forskjeller i holdning til innvandrere og innvandringspolitikk. Vi nøyde oss imidlertid med å vise hvordan én og én bakgrunnsfaktor av gangen påvirket utfallet. Svakheten med den framgangsmåten er at vi da f.eks. ikke kan avgjøre om de eldstes innvandrerskepsis egentlig skyldes at denne gruppen har lavere utdanning. For å avklare slike spørsmål må vi benytte en multivariat analyse, dvs. en analyse som

⁶ Ordet "innvandringen" var byttet ut med "innvandrerne".

viser effekten av hver enkelt bakgrunnsfaktor etter at effekten av andre bakgrunnsfaktorer er "rensket bort" (kontrollert).

Metoden vi benytter er multipel regresjon (minste kvadraters metode). Vi analyserer hver holdningsdimensjon for seg, i stedet for å slå fordelingene sammen til én indeks. Dermed er det lettere å avdekke eventuelle interessante forskjeller mellom de enkelte dimensjonene. Tre forskjellige modeller benyttes. I den første inngår bare de forklaringsfaktorene som er omtalt foran (kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk og landsdel). Disse vil kunne betraktes som de mest basale faktorene.

I modell 2 beholder vi disse faktorene og føyer til to nye: sosioøkonomisk status og inntekt. Dette er indikatorer på personens plassering i samfunnets arbeidsdeling. I den siste modellen føyes ytterligere en indikator til: politisk partipreferanse.

Tabell 2a-d (s. 10-13) gjengir resultatene av analysen. De fire holdningsskalaene (som løper fra 1 til 5) er ensrettet slik at "innvandrervennlige" standpunkter uttrykkes ved positive regresjonskoeffisienter⁷. Statistisk signifikante effekter er markert med asterisk.

Utdanning er den bakgrunnsvariabelen som mest systematisk har sterkest effekt. Dette er et funn som også har vært gjort tidligere (Kolstad 1993). Vår undersøkelse bekrefter at det først og fremst er utdanning på høgskole-/universitetsnivå som bidrar til "innvandrervennlige" holdninger. Det er imidlertid fortsatt vanskelig å si noe sikkert om hvilke sider ved utdanningen som skaper denne effekten. At utdanning gir konkurransefortrinn (særlig på arbeidsmarkedet) slik at høyt utdannede har "råd" til å være mer generøse overfor innvandrere, er en sannsynlig forklaring (Hernes og Knudsen 1990). Utdanning som formidler av toleranse og humanistiske verdier, er en mulig alternativ eller supplerende forklaring.

Alder framstår som den andre viktige bakgrunnsvariabelen. Alderseffekten elimineres ikke av kontrollen for utdanning. I den bivariate analysen påviste vi en viss divergens m.h.t hvilken av de to yngste aldersgruppene som framstår som mest positiv til innvandrere og dagens innvandringspolitikk. Den multivariate analysen viser at den rendyrkede effekten av alder for tre av våre fire holdningsskalaer er kurvilineær, med aldersgruppen 25-44 år som den mest innvandrervennlige (tabell 2a/b/c, modell 2 og 3). Liknende funn er gjort i tidligere norske undersøkelser. Som forklaring har vært nevnt at både yngre og eldre kan oppleve å stå i et konkurranseforhold til innvandrere, de yngste når det gjelder arbeid og de eldste når det gjelder offentlige overføringer (Hernes og Knudsen 1989). Dette refererer seg til teorien om "forholdstap" eller "relativ deprivasjon" som postulerer at utsatte eller svakstilte grupper vil være mindre velvillige overfor innvandrere enn ressurssterke grupper (Hernes og Knudsen 1990).

Når det gjelder *kjønn*, stadfestes funnet fra den bivariate analysen. Kvinner er signifikant mindre villige enn menn til å istemme at innvandrere bør ha de samme muligheter på arbeidsmarkedet som

⁷ For de grupperte variablene (eks. alder, utdanning m.fl.) forteller regresjonskoeffisienten hvilket sprang opp eller ned på holdningsskalaen som følger av at variabelen har en bestemt verdi relativt til referansekategorien. For den kontinuerlige variabelen inntekt forteller regresjonskoeffisienten hvilket sprang på holdningsskalaen som følger av at inntekten øker med 1000 kroner.

nordmenn. Den mest sannsynlige forklaringen på dette er at kvinner selv oppfatter sin stilling på arbeidsmarkedet som utsatt. På den annen side er kvinner også signifikant mindre tilbøyelige enn menn til å tro at innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn. Dette spørsmålet fanger trolig mer opp en generell tilbøyelighet til fordomsfrihet og åpenhet overfor det ukjente⁸. I et arbeid av Hernes og Knudsen (1989) postuleres nettopp at kvinner kan ha motstridende holdning til innvandrere pga. sin noe utrygge posisjon på arbeidsmarkedet. Dette er imidlertid knapt tidligere påvist så tydelig som her.

Effekten av *bostedstedsstrøk* (urbaniseringsgrad) blir helt borte i den multivariate analysen. Kolstad (1993) avviser nokså bestemt at det kan forekomme klare sammenhenger mellom bosted og innvandringsholdning. Dette bekreftes altså for urbaniseringsgrad, men ikke for *landsdel*. For landsdel opprettholdes funnet fra den bivariate analysen. Personer bosatt i Akershus/Oslo er mindre tilbøyelige til å betrakte innvandrere som forfordelt med hensyn til sosialhjelp enn personer bosatt i andre landsdeler ($p < .05$)⁹. Likeledes er viljen til å innrømme innvandrere samme muligheter til arbeid som nordmenn større i Akershus/Oslo enn i andre deler av landet ($p < .01$). Dette kan i første omgang virke bemerkelsesverdig ettersom det jo nettopp er i Oslo-området at konsentrasjonen av innvandrere, og dermed også muligheten for konkurranse om godene, er størst. At det tvert om er her velviljen er sterkst, kan muligens tas til inntekt for den såkalte "kontaktteorien" (Jenssen og Pedersen 1991, Sigelman og Welch 1993) som går ut på at kontakt mellom innvandrere og majoritetsbefolkningen i det lange løp bryter ned stereotyper og fordomsfulle holdninger.

På den annen side finner vi at tilbøyeligheten til å mistenke innvandrere for å være mer kriminelle enn nordmenn er lavere i Nord-Norge enn i andre landsdeler ($p < .05$) og noe høyere i Akershus/Oslo enn i resten av landet (ikke statistisk signifikant). Dette støtter snarere den såkalte "konfliktteorien" som postulerer at nærkontakt mellom innvandrere og majoritetsbefolkning vil generere motsetninger og konflikt (Jenssen og Pedersen 1991).

Sosioøkonomisk status har også en selvstendig effekt på holdningen til innvandrere og innvandringspolitikk. Vårt funn atskill seg her ikke fra funn i tidligere undersøkelser (Hernes og Knudsen 1992). Det er høyere funksjonærer og skoleelever/studenter som i størst mon har innvandrervennlige holdninger. Igjen er det grunn til å trekke fram teorien om "forholdstap" eller "relativ deprivasjon" som forklaring på den observerte sammenhengen. Sosioøkonomisk status reduserer noe av effekten av alder og utdanning, men eliminerer den langt fra.

*Inntekt*¹⁰ har ingen selvstendig effekt på holdningen til innvandrere når det kontrolleres for andre faktorer. Dette sammenfaller med funn fra tidligere undersøkelser (Hernes og Knudsen 1989, 1990, 1992, Skånvik 1993).

⁸ Muligens er det også derfor vi finner at sammenhengen med alder er lineær (med de yngste som de mest "innvandrervennlige") nettopp for denne holdnings-variabelen.

⁹ Signifikansanslagene som er referert i dette og neste avsnitt, stammer fra separate tester, ikke vist i tabell 2b-d. Anslagene gjelder den mest komplette modellen (modell 3).

¹⁰ Respondentens bruttoinntekt siste likningsår (1992).

Vi legger til slutt inn i analysen en indikator for *politisk partipreferanse* "hvis det var stortingsvalg i morgen". Det er primært modellene for opphold og sosialhjelp som dermed får økt forklaringskraft. Vi finner at det er sympatisører med Sosialistisk Venstreparti¹¹, Arbeiderpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti som uttrykker mest innvandrerspositive holdninger, mens Fremskrittsparti-velgere ikke uventet er de mest negative. Kausalretningen er her imidlertid mer problematisk enn for de andre bakgrunnsvariablene, idet det i noen tilfeller kan være synet på innvandrere og innvandringspolitikk som har påvirket partipreferansen i stedet for omvendt.

Det nye vi finner i vår undersøkelse er den store avstanden mellom Arbeiderparti- og Høyre-velgere i holdningen til innvandrere. For tre av de fire indikatorene (opphold, sosialhjelp og kriminalitet) er forskjellen mellom de to velgergruppene signifikant på minst .01-nivå¹². Tidligere undersøkelser har plassert Arbeiderparti-velgere som bare svakt mer innvandrervennlige enn Høyre-velgere (Hernes og Knudsen 1989, 1992, Skånvik 1993).

Oppsummering

Det er stor spredning i opinionen når det gjelder synet på hvor mange flyktninger og asylsøkere som bør gis opphold i Norge. Et svakt flertall mener at dagens nivå er rimelig. En klar majoritet (to av tre) mener imidlertid at innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn. Det er også noen flere som tror at innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn enn som avviser en slik forestilling. Opinionsen er her svært delt. Et klart flertall (tre av fire) går inn for at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn.

Det er lite som tyder på at holdningen til å motta flyktninger og asylsøkere har endret seg vesentlig i løpet av de siste fem år. Det er likeledes grunn til å tro at synet på innvandreres kriminalitet har ligget stabilt i denne perioden. Når det gjelder de to andre spørsmålene, er det ikke mulig å uttale seg om endring over tid. Det kan likevel konstateres at holdningen til innvandreres mulighet til arbeid er langt mer aksepterende enn hva som har vært vist i tidligere målinger. Dette er målinger som har hatt "de dårlige tidene" som en eksplisitt premiss i spørsmålsformuleringen.

Vår undersøkelse bekrefter i store trekk tidligere funn når det gjelder hvilke bakgrunnsfaktorer som påvirker folks holdninger til innvandrere og innvandringspolitikk. Utdanning og alder er blant de sentrale faktorene. Det nye vi finner er at kvinner er mindre tilbøyelige enn menn til å innrømme innvandrere samme muligheter på arbeidsmarkedet, mens menn er mer tilbøyelige enn kvinner til å anse innvandrere som mer kriminelle enn nordmenn. Det er likeledes færre i Akershus/Oslo enn i resten av landet som synes at innvandrere forfordes m.h.t. sosialhjelp og som vil diskriminere innvandrere m.h.t. arbeid. Vi finner også større ulikhet mellom Høyres og Arbeiderpartiets velgere i synet på innvandrere og innvandringspolitikk enn hva som har framkommet i tidligere undersøkelser.

¹¹ Heri inkludert åtte RV-velgere og én NKP-velger.

¹² For opphold: signifikant på .001-nivå. Egne tester, ikke vist i tabell 2.

Tabell 2a. Holdninger til påstanden "Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Kjønn ²	-.06	-.03	-.02
Alder ³			
16-24 år	.59***	.15	.23
25-44 år	.57***	.37*	.38**
45-66 år	.37**	.17	.15
Utdanning ⁴			
Videregående skole	.08	.06	.08
Universitet/høgskole	.95***	.68***	.66***
Bostedsstrøk ⁵			
2 000-99 999 bosatte	.07	.13	.14
100 000 bosatte og over	.07	.10	.06
Landsdel ⁶			
Akershus/Oslo	.21	.14	.19
Agder/Rogaland	-.00	-.02	-.01
Vestlandet	.10	.11	.11
Trøndelag	.03	-.02	-.01
Nord-Norge	.16	.20	.15
Sosioøkonomisk status ⁷			
Ufaglært arbeider		.15	.10
Faglært arbeider		.08	.04
Lavere funksjonær		.08	.06
Midlere funksjonær		.32	.28
Høyere funksjonær		.85***	.79***
Gardbruker/fisker		.21	.30
Andre selvstendige		.03	.09
Skoleelev/student		.75**	.66**
Hjemmearbeidende		-.05	-.11
Inntekt		-.00	-.00
Partipreferanse ⁸			
SV			.62***
DNA			.45***
V			.86**
KrF			.49*
SP			.07
H			.00
FrP			-1.00***
	N=1707	N=1550	N=1548
	R ² = .08	R ² = .10	R ² = .14

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (5), helt uenig (1) ² Menn (1), kvinner (2) ³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole ⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers ⁷ Referansekategori: Pensjonist

⁸ Referansekategori: Andre partier/Ville ikke stemme/Vet ikke, vil ikke svare

Tabell 2b. Holdninger til påstanden "Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Kjønn ²	.08	.10	.09
Alder ³			
16-24 år	.52***	.16	.20
25-44 år	.37***	.27*	.26
45-66 år	.17	.06	.05
Utdanning ⁴			
Videregående skole	.11	.04	.06
Universitet/høgskole	.72***	.52**	.51***
Bostedsstrøk ⁵			
2 000-99 999 bosatte	.08	.14	.15
100 000 bosatte og over	.04	.09	.07
Landsdel ⁶			
Akershus/Oslo	.32**	.24*	.27*
Agder/Rogaland	.05	.02	.02
Vestlandet	.17	.19	.19
Trøndelag	.11	.04	.04
Nord-Norge	.09	.09	.05
Sosioøkonomisk status ⁷			
Ufaglært arbeider		.20	.17
Faglært arbeider		.24	.22
Lavere funksjonær		.25	.25
Midlere funksjonær		.34*	.33*
Høyere funksjonær		.96***	.94***
Gardbruker/fisker		.79**	.82***
Andre selvstendige		-.01	.04
Skoleelev/student		.87***	.82***
Hjemmearbeidende		.07	.06
Inntekt		-.00	-.00
Partipreferanse ⁸			
SV			.48***
DNA			.26**
V			.51
KrF			.40*
SP			.11
H			-.08
FrP			-.43*
	N=1610	N=1458	N=1456
	R ² = .06	R ² = .10	R ² = .12

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (1), helt uenig (5) ² Menn (1), kvinner (2) ³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole ⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers ⁷ Referansekategori: Pensjonist

⁸ Referansekategori: Andre partier/Ville ikke stemme/Vet ikke, vil ikke svare

Tabell 2c. Holdninger til påstanden "Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Kjønn ²	-.30***	-.27***	-.28***
Alder ³			
16-24 år	.67***	.50**	.53**
25-44 år	.69***	.64***	.66***
45-66 år	.49**	.46***	.47***
Utdanning ⁴			
Videregående skole	.16*	.19*	.19*
Universitet/høgskole	.49***	.38***	.37**
Bostedsstrøk ⁵			
2 000-99 999 bosatte	.03	.01	.02
100 000 bosatte og over	.08	.04	.04
Landsdel ⁶			
Akershus/Oslo	.28**	.25*	.26*
Agder/Rogaland	-.06	-.08	-.08
Vestlandet	.05	.01	.01
Trøndelag	-.13	-.14	-.14
Nord-Norge	.02	.02	.01
Sosioøkonomisk status ⁷			
Ufaglært arbeider		-.15	-.17
Faglært arbeider		-.19	-.20
Lavere funksjonær		-.07	-.07
Midlere funksjonær		.06	.05
Høyere funksjonær		.18	.17
Gardbruker/fisker		-.19	-.16
Andre selvstendige		-.13	-.12
Skoleelev/student		.37	.33
Hjemmearbeidende		-.09	-.11
Inntekt		.00	.00
Partipreferanse ⁸			
SV			.09
DNA			.08
V			.21
KrF			.17
SP			-.04
H			-.01
FrP			-.45*
	N=1701	N=1548	N=1546
	R ² = .08	R ² = .08	R ² = .09

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (5), helt uenig (1) ² Menn (1), kvinner (2) ³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole ⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers ⁷ Referansekategori: Pensjonist

⁸ Referansekategori: Andre partier/Ville ikke stemme/Vet ikke, vil ikke svare

Tabell 2d. Holdninger til påstanden "Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn"¹ etter diverse bakgrunnsvariabler. Ustandardiserte regresjonskoeffisienter

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Kjønn ²	.29***	.25**	.24**
Alder ³			
16-24 år	.67***	.60**	.60**
25-44 år	.39***	.39***	.33*
45-66 år	.39***	.38***	.33*
Utdanning ⁴			
Videregående skole	.13	.18	.22*
Universitet/høgskole	.67***	.59***	.62***
Bostedsstrøk ⁵			
2 000-99 999 bosatte	-.00	.01	-.00
100 000 bosatte og over	.08	.04	-.00
Landsdel ⁶			
Akershus/Oslo	-.19	-.18	-.14
Agder/Rogaland	-.02	.01	.03
Vestlandet	-.08	.01	.01
Trøndelag	.08	.09	.11
Nord-Norge	.29*	.31*	.27*
Sosioøkonomisk status ⁷			
Ufaglært arbeider		.18	.16
Faglært arbeider		-.11	-.12
Lavere funksjonær		.01	.02
Midlere funksjonær		.24	.25
Høyere funksjonær		.71***	.72***
Gardbruker/fisker		.16	.30
Andre selvstendige		.09	.18
Skoleelev/student		.48*	.47*
Hjemmearbeidende		.28	.28
Inntekt		-.00	-.00
Partipreferanse ⁸			
SV			.42***
DNA			.23*
V			.39
KrF			.25
SP			-.17
H			-.16
FrP			-.16
	N=1601	N=1457	N=1455
	R ² = .05	R ² = .07	R ² = .08

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

¹ Helt enig (1), helt uenig (5) ² Menn (1), kvinner (2) ³ Referansekategori: 67+ år

⁴ Referansekategori: Grunnskole ⁵ Referansekategori: Spredtbygd/Tettbygd, 200-1 999 innbyggere

⁶ Referansekategori: Østlandet ellers ⁷ Referansekategori: Pensjonist

⁸ Referansekategori: Andre partier/Ville ikke stemme/Vet ikke, vil ikke svare

Litteratur

Bøyum, Bjug (1990): Holdning til innvandrere. Dokumentasjon og frekvensoversikt. NSD-rapport nr. 87, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, Bergen.

Falck, Sturla (1992): Utlendinger og kriminalitet. Barnevernets utviklingssenter, rapportserie nr. 2.

Falck, Sturla (1993): Utlendingers kriminalitet: Høyere eller lavere enn nordmenns? Samfunnsspeilet, årg. 7, nr. 2. Statistisk sentralbyrå.

Hernes, Gudmund og Knud Knudsen (1989): Over grensen. Tidsskrift for samfunnsforskning, årg. 30, ss. 27-60.

Hernes, Gudmund og Knud Knudsen (1990): Svart på hvitt. FAFO-rapport nr. 109, Oslo.

Hernes, Gudmund og Knud Knudsen (1992): Norwegians' Attitudes Toward New Immigrants. Acta Sociologica, vol. 35, ss. 123-139.

Jenssen, Anders Todal og Elin Pedersen (1991): "Jo mere vi er sammen, dess gladere blir vi"? Tidsskrift for samfunnsforskning, årg. 32, ss. 23-52.

Jenssen, Anders Todal (1993a): Innvandring, innvandrere og flyktninger. I Bjørn Alstad (red.): Norske Meninger 1946-93, Bind 2: Norge og nordmenn.

Jenssen, Anders Todal (1993b): Personlig meddelelse.

Kiberg, Dag og Kristin Strømsnes (1992): De norske valgundersøkelsene 1997, 1981, 1985 og 1989. Dokumentasjon, frekvenser. NSD-rapport nr. 94, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, Bergen.

Kolstad, Arne (1993): Norske holdninger til innvandringspolitikk, innvandrere og innvandreres rettigheter. Notat utarbeidet for Utlendingsdirektoratets Tolke- og informasjonsavdeling.

Listhaug, Ola og Beate Huseby (1990): Values in Norway 1990: Study description and codebook. Department of Sociology, The University of Trondheim.

Sigelman, Lee og Susan Welch (1993): The Contact Hypothesis Revisited: Black-White Interaction and Positive Racial Attitudes. Social Forces, vol. 71, ss. 781-795.

Skånvik, Anne-Sissel (1993): Motstand mot innvandring: Interessekonflikt eller samfunnsprotest? Samfunnsspeilet, årg. 7, nr. 1, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1993): Statistisk årbok 1993. Norges offisielle statistikk C 85, årg. 112, Oslo-Kongsvinger.

Seksjon for intervjuundersøkelser

D O K U M E N T A S J O N S R A P P O R T

Prosjekt:
SSB OMNIBUS JUNI 1993

Prosjektleder i SSB:
Lars P. Soltvedt

**Statistisk sentralbyrå
Seksjon for intervjuundersøkelser
Postboks 8131 Dep
0033 Oslo**

DOKUMENTASJONSRAPPORT
SSB - OMNIBUS, JUNI 1993

Nøkkeltall	Personer	Prosent
Personer trukket ut for intervju	2489	
Avgang (Døde og personer flyttet til utlandet)	9	0,3
Bruttoutvalg	2480	
Nettoutvalg (Personer oppnådd intervju med)	1826	73,6
Frafall	654	26,4
Viktigste årsaker til frafall:		
Nekting	315	48,2
Ikke å treffe	206	31,5
Grupper som i forhold til kjennemerkene kjønn, alder og landsdel, er over- eller underrepresentert i nettoutvalget med mer enn ± 1 prosentpoeng.		
Alder:		
25 - 44 år		+1,2
67 - 79 år		+1,5
Landsdel		
Oslo og Akershus		+1,3
Agder + Rogaland		+1,4

Datainnsamling:

Feltarbeidet ble gjennomført over fire uker i perioden 01.6 - 25.6. De fleste intervjuene ble gjennomført i løpet av de tre første ukene. Den siste uken ble for det meste brukt til oppfølging av respondenter som var flyttet til ny adresse eller som var midlertidig borteist. 72 prosent av intervjuene ble gjennomført som besøksintervju (intervjuerne oppsøkte respondentene personlig). De resterende 28 prosent ble gjennomført over telefon. Det ble gitt tillatelse til telefonintervju i de tilfeller respondenter ellers ville nektet å delta, når reiseavstanden mellom intervjuer og respondent var særlig lang eller når respondenter var flyttet til et område av landet hvor SSB ikke har intervjuere i nærheten.

Utvalg:

I alt ble det trukket ut 2489 personer i alderen 16 - 79 år. Utvalget av personer er trukket i to trinn med utgangspunkt i SSBs standard utvalgsplan. I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder. Utvalgsområdene er kommuner. Kommuner med færre enn 3000 innbyggere er slått sammen med andre kommuner. Utvalgsområdene er først gruppert i 10 regioner. I hver region er kommuner med mer enn 30 000 innbyggere tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert etter næringsstruktur, sentralitet og innbyggertall. Utvalgsområdene er gruppert i 102 strata. I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert strata. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 102 utvalgsområdene. SSBs utvalgsplan er nærmere beskrevet i Samfunnsøkonomiske studier (SØS) nr 33.

Frafall:

Av de 2489 personene som ble trukket ut for intervju var ni flyttet til utlandet eller var døde. Disse tilhører derfor ikke målpopulasjonen og er således utelatt. Bruttoutvalget utgjør dermed 2480 personer. Av disse ble det oppnådd intervju med 1826 personer eller 73,6 prosent. Frafallet utgjør dermed 26,3 prosent. Tabell 1 viser årsakene til frafallet.

Tabell 1. Frafall etter årsak

	Antall personer	Prosent
Frafall i alt	654	100,0
Nekting i alt	315	48,2
Respondenten nekter	299	45,7
Andre nekter på vegne av respondenten	16	2,5
Sykdom mv i alt	56	8,6
Kortvarig sykdom	3	0,5
Langvarig sykdom	39	6,0
Sykdom/dødsfall i familien	14	2,1
Ikke å treffe i alt	206	31,5
Bortreist på ferie el	42	6,4
Borte på arbeid/forretningsreise	53	8,1
Andre grunner	111	17,0
Annet frafall i alt	77	11,8
Bolig/adresse ikke funnet	21	3,2
For langt å reise, har ikke telefon	5	0,8
Andre grunner	51	8,8

Utvalgsskjevhet:

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er anderledes blant de som svarte (nettoutvalget) enn blant de som ble forsøkt intervjuet (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører nødvendigvis ikke at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. Omvendt innebærer godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker, ikke noen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Tabell 2 viser hvordan kjennemerkene kjønn, alder og landsdel er fordelt i bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg. Frafallet har ført til en liten skjevhet i alderssammensetningen ved at aldersgruppen 25 - 44 år er noe overrepresentert og aldersgruppen 67 - 79 år noe underrepresentert. Geografisk er det også en liten skjevhet ved at personer bosatt i Oslo og Akershus er noe underrepresentert og personer bosatt i Agder og Rogaland er noe overrepresentert. I de andre gruppene er differansen mellom netto- og bruttoutvalget mindre enn ett prosentpoeng. Skjevhetene totalt sett er derfor ikke så store at vi har funnet grunn til å vekte tallene i de vedlagte tabellene.

Tabell 2. Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn alder og landsdel. Prosent

	Brutto- utvalg	Frafall	Netto- utvalg
I alt	100,0	100,0	100,0
Kjønn:			
Menn	50,6	46,1	52,3
Kvinner	49,4	53,9	47,8
Aldergrupper:			
16 - 24 år	15,3	14,3	15,7
25 - 44 år	39,2	36,0	40,3
45 - 66 år	30,1	31,2	29,8
67 - 79 år	14,9	18,5	13,6
Landsdel:			
Oslo og Akershus	20,5	22,2	19,8
Østlandet ellers	28,1	27,2	28,6
Agder + Rogaland	13,6	10,5	14,7
Vestlandet	18,4	18,9	18,3
Trøndelag	9,0	8,7	9,0
Nord-Norge	10,5	12,6	9,7
Tallet på personer	2464	642	1822

Utvalgsvarians:

Den usikkerhet en får i resultatene fordi en bygger på opplysninger om en del av befolkningen som undersøkelsen dekker, kalles utvalgsvarians. Standardavviket er et mål på denne usikkerheten. Størrelsen på standardavviket avhenger blant annet av tallet på observasjoner i utvalget, og av

fordelingen til det aktuelle kjennemerket i hele befolkningsgruppen som omfattes av undersøkelsen. Standardavviket kan anslås ved hjelp av observasjonene i utvalget.

SSB har ikke foretatt spesielle beregninger av slike anslag for tallene i de vedlagte tabellene, men tabell 3 viser størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet blir da intervallet med grenser $(M-2S)$ og $(M+2S)$. Denne metoden gir med ca 95 prosents sannsynlighet et intervall som inneholder den sanne verdi.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 3 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 2,8 når antall observasjoner er 400. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensen $70 \pm 2 \times 2.8$, dvs det strekker seg fra 64,4 til 75,6 prosent.

Tabell 3, Størrelsen av standardavviket i prosent.

Antall obser- vasjoner	Prosenttall.					
	5(95)	10(90)	20(80)	30(70)	40(60)	50(50)
25	5.3	7.4	9.8	11.2	12.0	12.3
50	3.8	5.2	6.9	7.9	8.5	8.7
100	2.7	3.7	4.9	5.6	6.0	6.1
250	1.7	2.3	3.1	3.6	3.8	3.9
400	1.3	1.8	2.5	2.8	3.0	3.1
800	0.9	1.3	1.7	2.0	2.1	2.2
1000	0.8	1.2	1.6	1.8	1.9	1.9
1500	0.7	1.0	1.3	1.5	1.6	1.6
2000	0.6	0.8	1.1	1.3	1.3	1.4
2500	0.5	0.7	1.0	1.1	1.3	1.4

Som det fremgår av tabellen øker størrelsen på standardavviket når antallet observasjoner synker. Ved mindre enn 25 observasjoner blir konfidensintervallet og dermed usikkerheten så stor, at det ikke lenger er forsvarlig å offentliggjøre prosentberegninger basert på så få observasjoner.

Ofta er det ønskelig å sammenligne prosenttall for flere grupper. Da er det viktig å være oppmerksom på at når to usikre tall sammenlignes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall.

Innsamlings- og bearbeidingsfeil:

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen. Erfaringen er at etter at en har rettet opp feil så langt dette er mulig, påvirkes de statistiske resultatene fra undersøkelsene i de fleste tilfeller forholdsvis lite av slike feil. Men virkningen av feil kan i noen tilfeller være av betydning.

Feil under innsamlingen, målingsfeil, oppstår ved at intervjupersonen avgir feil svar eller ved at intervjueren krysser av for svaret i feil rubrikk eller skriver ufullstendige opplysninger i skjemaet. Bearbeidingsfeil er feil koding av f.eks. inntekt og yrke, feil i avledninger (omkodinger) eller feil som oppstår når opplysningene fra spørreskjemaet overføres til maskinlesbart medium. Gjennom manuell skjemarevisjon og maskinelle kontroller har man søkt å finne feil og rette opp disse. Det er imidlertid klart at ikke alle målings- og bearbeidingsfeil oppdages.

Målefeil kan oppstå på mange måter. De kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. De kan også skyldes misforståelser av spørsmål. Når en spør om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Målefeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar eller at de vurderinger som ligger til grunn for svaret blir påvirket av hva respondenten oppfatter som sosialt ønskelig.

SPØRSMÅL

INNVA DR I N G

16. Jeg skal nå nevne noen påstander om innvandrere og innvandringspolitikk. Er du helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig i hver av disse påstandene?

	HELT ENIG	NOKSÅ ENIG	BÅDE OG	NOKSÅ UENIG	HELT UENIG	VET IKKE
	1	2	3	4	5	6
Norge bør gi opphold til flyktninger og asylsøkere i minst samme omfang som i dag.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Innvandrere har for lett tilgang til sosialhjelp sammenliknet med nordmenn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Innvandrere er mer kriminelle enn nordmenn	☐	☐	☐	☐	☐	☐

TABELLER

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Kjønn								
Alle	27.9	20.6	10.6	20.5	19.0	1.4	100.0	1824
Mann	28.6	21.4	10.9	19.3	18.7	1.1	100.0	932
Kvinne	27.1	19.7	10.3	21.7	19.4	1.7	100.0	892

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alder								
Alle	27.9	20.6	10.6	20.5	19.0	1.4	100.0	1824
16-24 år	26.6	24.0	10.6	22.4	15.2	1.1	100.0	263
25-44 år	32.9	21.6	11.2	19.5	13.9	0.8	100.0	753
45-66 år	27.7	19.3	9.1	20.0	22.7	1.3	100.0	560
67-79 år	14.3	16.8	12.2	22.3	30.7	3.8	100.0	238
80- år	20.0	10.0	20.0	30.0	20.0	.	100.0	10

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Utdanning								
Alle	27.8	20.5	10.6	20.4	19.3	1.3	100.0	1780
Ungdomsskolenivå eller lavere	20.4	19.5	10.2	22.1	25.9	1.9	100.0	471
Videregående skole	24.0	20.0	11.9	23.1	20.3	0.6	100.0	938
Universitet/høgskole	48.2	24.6	6.5	11.2	7.4	2.1	100.0	338
Uppgitt utdanning	33.3	6.1	21.2	15.2	21.2	3.0	100.0	33

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Bostedsstrøk								
Alle	27.9	20.4	10.7	20.4	19.1	1.4	100.0	1805
Spredtbygd	22.0	21.3	12.3	24.9	17.7	1.7	100.0	413
Tettbygd, 200-1999 innb	23.6	18.3	14.1	23.2	19.4	1.4	100.0	284
Tettb, 2000-19999 innb	28.2	21.1	10.3	18.4	21.6	0.5	100.0	408
Tettb, 20000-99999 innb	31.0	20.1	9.9	18.5	19.8	0.7	100.0	303
Tettb, 100000- innb	34.5	20.7	7.6	17.4	17.4	2.5	100.0	397

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Landsdel								
Alle	27.9	20.6	10.6	20.5	19.0	1.4	100.0	1824
Akershus og Oslo	35.1	21.7	7.6	15.2	17.9	2.4	100.0	368
Østlandet ellers	25.1	20.1	9.6	23.5	20.5	1.2	100.0	502
Agder + Rogaland	27.2	18.0	14.3	20.2	19.5	0.7	100.0	272
Vestlandet	26.7	21.9	12.0	19.8	18.9	0.6	100.0	333
Sør+Nord-Trøndelag	25.0	23.7	7.7	24.4	18.6	0.6	100.0	156
Nord-Norge	26.9	18.1	14.0	21.2	17.1	2.6	100.0	193

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Kjønn								
Alle	45.0	21.9	7.9	8.7	9.5	7.0	100.0	1824
Mann	43.9	23.9	8.5	8.4	8.6	6.8	100.0	932
Kvinne	46.1	19.8	7.3	9.0	10.5	7.3	100.0	892

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alder								
Alle	45.0	21.9	7.9	8.7	9.5	7.0	100.0	1824
16-24 år	39.2	25.5	9.1	13.3	8.7	4.2	100.0	263
25-44 år	39.4	24.8	7.4	11.2	11.4	5.7	100.0	753
45-66 år	49.6	18.0	8.4	5.9	8.9	9.1	100.0	560
67-79 år	57.1	18.5	7.1	2.1	5.5	9.7	100.0	238
80- år	60.0	10.0	.	10.0	20.0	.	100.0	10

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Utdanning								
Alle	45.1	22.1	7.6	8.7	9.6	7.0	100.0	1780
Ungdomsskolenivå eller lavere	55.6	16.6	8.1	5.9	6.8	7.0	100.0	471
Videregående skole	47.4	22.7	7.1	8.6	8.1	6.0	100.0	938
Universitet/høgskole	24.9	28.4	8.6	12.7	16.3	9.2	100.0	338
Oppgitt utdanning	36.4	18.2	3.0	6.1	21.2	15.2	100.0	33

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Bostedsstrøk								
Alle	45.0	21.9	7.9	8.6	9.6	7.0	100.0	1805
Spredtbygd	44.1	26.6	8.0	6.1	7.5	7.7	100.0	413
Tettbygd, 200-1999 innb	48.6	20.4	10.2	7.7	5.6	7.4	100.0	284
Tettb, 2000-19999 innb	44.6	22.3	7.4	9.1	11.0	5.6	100.0	408
Tettb, 20000-99999 innb	46.9	20.5	8.6	7.6	9.9	6.6	100.0	303
Tettb, 100000- innb	42.3	18.6	6.3	12.1	12.8	7.8	100.0	397

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Landsdel								
Alle	45.0	21.9	7.9	8.7	9.5	7.0	100.0	1824
Akershus og Oslo	40.2	17.4	8.7	11.1	13.9	8.7	100.0	368
Østlandet ellers	50.6	20.9	8.4	4.8	9.4	6.0	100.0	502
Agder + Rogaland	44.5	25.7	7.0	8.1	9.2	5.5	100.0	272
Vestlandet	42.3	22.8	7.8	10.5	8.7	7.8	100.0	333
Sør+Nord-Trøndelag	40.4	28.2	7.7	12.8	4.5	6.4	100.0	156
Nord-Norge	48.2	21.2	6.7	8.3	7.8	7.8	100.0	193

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Kjønn								
Alle	58.0	17.4	8.3	6.6	7.9	1.6	100.0	1823
Mann	63.1	17.1	7.7	5.6	5.4	1.2	100.0	932
Kvinne	52.7	17.8	9.0	7.7	10.5	2.1	100.0	891

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alder								
Alle	58.0	17.4	8.3	6.6	7.9	1.6	100.0	1823
16-24 år	56.3	22.4	7.6	6.5	6.8	0.4	100.0	263
25-44 år	65.7	16.3	7.6	4.6	5.0	0.7	100.0	753
45-66 år	58.1	16.5	7.5	6.3	9.7	2.0	100.0	559
67-79 år	37.4	16.8	13.4	13.4	13.4	5.5	100.0	238
80- år	10.0	40.0	10.0	20.0	20.0	.	100.0	10

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Utdanning								
Alle	58.1	17.3	8.5	6.7	7.8	1.6	100.0	1779
Ungdomsskolenivå eller lavere	46.3	19.7	11.5	8.1	11.9	2.5	100.0	471
Videregående skole	58.3	16.9	9.0	7.4	7.4	1.2	100.0	937
Universitet/høgskole	73.4	15.7	3.6	3.3	2.7	1.5	100.0	338
Uoppgitt utdanning	66.7	9.1	3.0	3.0	15.2	3.0	100.0	33

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Bostedsstrøk								
Alle	58.1	17.4	8.3	6.7	7.9	1.6	100.0	1804
Spredtbygd	54.9	18.2	10.9	8.5	6.1	1.5	100.0	412
Tettbygd, 200-1999 innb	49.6	20.4	12.0	7.0	8.8	2.1	100.0	284
Tettb,2000-19999 innb	55.4	20.1	8.3	5.6	9.6	1.0	100.0	408
Tettb,20000-99999 innb	63.0	13.9	5.6	6.6	9.9	1.0	100.0	303
Tettb,100000- innb	66.8	14.4	5.0	5.5	5.8	2.5	100.0	397

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Landsdel								
Alle	58.0	17.4	8.3	6.6	7.9	1.6	100.0	1823
Akershus og Oslo	68.2	14.7	5.7	4.6	4.1	2.7	100.0	368
Østlandet ellers	54.4	18.3	8.4	8.2	9.6	1.2	100.0	502
Agder + Rogaland	55.9	19.9	8.1	6.2	9.6	0.4	100.0	272
Vestlandet	58.7	17.8	9.6	5.1	8.1	0.6	100.0	332
Sør+Nord-Trøndelag	53.2	16.7	9.6	10.3	7.7	2.6	100.0	156
Nord-Norge	53.9	17.1	10.4	6.7	8.3	3.6	100.0	193

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Kjønn								
Alle	20.6	20.7	18.5	14.0	18.9	7.2	100.0	1823
Mann	22.3	23.1	18.2	13.6	16.0	6.8	100.0	931
Kvinne	18.7	18.3	18.9	14.5	21.9	7.7	100.0	892

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alder								
Alle	20.6	20.7	18.5	14.0	18.9	7.2	100.0	1823
16-24 år	14.8	25.9	12.5	19.0	23.6	4.2	100.0	263
25-44 år	19.3	21.0	18.2	16.0	20.2	5.3	100.0	752
45-66 år	22.1	18.4	19.8	12.5	19.1	8.0	100.0	560
67-79 år	26.9	20.2	22.7	6.7	9.2	14.3	100.0	238
80- år	30.0	10.0	30.0	.	10.0	20.0	100.0	10

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Utdanning								
Alle	20.6	20.7	18.7	13.8	18.7	7.4	100.0	1779
Ungdomsskolenivå eller lavere	24.8	18.9	21.7	10.6	14.4	9.6	100.0	471
Videregående skole	20.9	22.3	20.0	13.8	16.4	6.6	100.0	938
Universitet/høgskole	14.2	19.9	11.9	18.1	30.0	5.9	100.0	337
Uoppgitt utdanning	18.2	9.1	9.1	18.2	30.3	15.2	100.0	33

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Bostedsstrøk								
Alle	20.7	20.7	18.6	13.7	19.0	7.3	100.0	1804
Spredtbygd	22.5	18.6	21.8	12.1	15.5	9.4	100.0	413
Tettbygd, 200-1999 innb	17.6	19.7	22.5	13.0	19.7	7.4	100.0	284
Tettb, 2000-19999 innb	20.3	20.1	18.1	15.7	18.9	6.9	100.0	408
Tettb, 20000-99999 innb	20.8	22.4	17.5	13.5	20.1	5.6	100.0	303
Tettb, 100000- innb	21.2	23.0	13.6	14.1	21.2	6.8	100.0	396

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Landsdel								
Alle	20.6	20.7	18.5	14.0	18.9	7.2	100.0	1823
Akershus og Oslo	22.6	23.9	16.3	12.5	19.3	5.4	100.0	368
Østlandet ellers	21.7	20.3	19.1	11.6	19.9	7.4	100.0	502
Agder + Rogaland	19.5	18.0	23.5	17.3	16.9	4.8	100.0	272
Vestlandet	24.7	19.9	14.8	13.9	19.3	7.5	100.0	332
Sør+Nord-Trøndelag	16.0	21.8	17.9	17.3	16.0	10.9	100.0	156
Nord-Norge	11.9	20.2	21.2	16.6	19.7	10.4	100.0	193

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	27.9	20.6	10.6	20.5	19.0	1.4	100.0	1824
Har for lett tilgang til sosialhjelp								
Helt enig	12.6	17.1	9.1	27.1	33.2	1.0	100.0	820
Nokså enig	28.3	28.8	14.8	20.5	7.0	0.8	100.0	400
Både og	38.9	24.3	13.2	17.4	4.9	1.4	100.0	144
Nokså uenig	54.4	25.3	5.7	8.9	5.7	.	100.0	158
Helt uenig	56.9	9.8	6.3	10.9	14.4	1.7	100.0	174
Vet ikke	40.6	21.9	16.4	9.4	4.7	7.0	100.0	128

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	45.0	21.9	7.9	8.7	9.5	7.0	100.0	1824
Bør minst gi oppholdstillatelser som nå								
Helt enig	20.2	22.2	11.0	16.9	19.4	10.2	100.0	509
Nokså enig	37.3	30.7	9.3	10.7	4.5	7.5	100.0	375
Både og	38.7	30.4	9.8	4.6	5.7	10.8	100.0	194
Nokså uenig	59.4	21.9	6.7	3.7	5.1	3.2	100.0	374
Helt uenig	78.4	8.1	2.0	2.6	7.2	1.7	100.0	347
Vet ikke	32.0	12.0	8.0	.	12.0	36.0	100.0	25

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	27.9	20.6	10.6	20.5	19.0	1.4	100.0	1823
Bør ha samme mulighet til arbeid								
Helt enig	38.7	21.5	9.9	15.9	13.3	0.8	100.0	1058
Nokså enig	18.6	31.1	11.0	20.8	17.6	0.9	100.0	318
Både og	11.8	8.6	17.1	34.2	27.6	0.7	100.0	152
Nokså uenig	6.6	15.7	9.9	40.5	24.8	2.5	100.0	121
Helt uenig	9.7	9.0	6.9	23.6	47.9	2.8	100.0	144
Vet ikke	3.3	13.3	20.0	16.7	26.7	20.0	100.0	30

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	58.0	17.4	8.3	6.6	7.9	1.6	100.0	1823
Bør minst gi oppholdstillatelser som nå								
Helt enig	80.4	11.6	3.5	1.6	2.8	0.2	100.0	509
Nokså enig	60.5	26.4	3.5	5.1	3.5	1.1	100.0	375
Både og	54.1	18.0	13.4	6.2	5.2	3.1	100.0	194
Nokså uenig	44.9	17.6	13.9	13.1	9.1	1.3	100.0	374
Helt uenig	40.8	16.2	12.1	8.7	19.9	2.3	100.0	346
Vet ikke	32.0	12.0	4.0	12.0	16.0	24.0	100.0	25

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	45.0	21.9	7.9	8.7	9.5	7.0	100.0	1823
Er mer kriminelle enn nordmenn								
Helt enig	69.1	17.3	3.5	1.9	5.1	3.2	100.0	375
Nokså enig	50.3	26.7	7.4	6.6	4.8	4.2	100.0	378
Både og	49.1	22.2	12.1	4.4	5.6	6.5	100.0	338
Nokså uenig	30.9	28.1	10.9	18.8	4.3	7.0	100.0	256
Helt uenig	22.1	19.8	7.6	15.1	28.8	6.7	100.0	344
Vet ikke	37.9	14.4	6.1	8.3	6.1	27.3	100.0	132

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	20.6	20.7	18.5	14.0	18.9	7.2	100.0	1823
Har for lett tilgang til sosialhjelp								
Helt enig	31.6	23.2	20.2	9.6	9.3	6.1	100.0	820
Nokså enig	16.3	25.3	18.8	18.0	17.0	4.7	100.0	400
Både og	9.0	19.4	28.5	19.4	18.1	5.6	100.0	144
Nokså uenig	4.4	15.8	9.5	30.4	32.9	7.0	100.0	158
Helt uenig	10.9	10.3	10.9	6.3	56.9	4.6	100.0	174
Vet ikke	9.4	12.6	17.3	14.2	18.1	28.3	100.0	127

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	58.0	17.5	8.3	6.6	7.9	1.6	100.0	1822
Er mer kriminelle enn nordmenn								
Helt enig	45.5	19.3	9.4	9.9	15.2	0.8	100.0	374
Nokså enig	55.8	16.4	9.3	8.2	8.7	1.6	100.0	378
Både og	50.9	18.9	15.7	7.7	5.3	1.5	100.0	338
Nokså uenig	61.7	26.2	4.3	3.5	3.9	0.4	100.0	256
Helt uenig	78.2	9.6	2.9	3.5	4.9	0.9	100.0	344
Vet ikke	58.3	15.2	6.1	4.5	6.8	9.1	100.0	132

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	20.5	20.7	18.6	14.1	18.9	7.2	100.0	1822
Bør ha samme mulighet til arbeid								
Helt enig	16.1	20.0	16.3	14.9	25.4	7.3	100.0	1057
Nokså enig	22.6	19.5	20.1	21.1	10.4	6.3	100.0	318
Både og	23.0	23.0	34.9	7.2	6.6	5.3	100.0	152
Nokså uenig	30.6	25.6	21.5	7.4	9.9	5.0	100.0	121
Helt uenig	39.6	22.9	12.5	6.9	11.8	6.2	100.0	144
Vet ikke	10.0	20.0	16.7	3.3	10.0	40.0	100.0	30

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør minst gi oppholdstillatelser som nå						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	27.9	20.6	10.6	20.5	19.0	1.4	100.0	1823
Er mer kriminelle enn nordmenn								
Helt enig	13.3	13.3	10.7	22.4	39.2	1.1	100.0	375
Nokså enig	20.9	23.3	9.0	27.2	19.0	0.5	100.0	378
Både og	21.0	20.1	16.9	24.0	16.6	1.5	100.0	338
Nokså uenig	35.9	35.2	6.2	12.5	9.8	0.4	100.0	256
Helt uenig	53.2	16.9	7.6	13.1	8.1	1.2	100.0	344
Vet ikke	25.0	15.9	15.9	22.0	14.4	6.8	100.0	132

SSB OMNIBUS 2 1993	Er mer kriminelle enn nordmenn						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	20.6	20.7	18.5	14.0	18.9	7.2	100.0	1823
Bør minst gi oppholdstillatelser som nå								
Helt enig	9.8	15.6	14.0	18.1	36.0	6.5	100.0	508
Nokså enig	13.3	23.5	18.1	24.0	15.5	5.6	100.0	375
Både og	20.6	17.5	29.4	8.2	13.4	10.8	100.0	194
Nokså uenig	22.5	27.5	21.7	8.6	12.0	7.8	100.0	374
Helt uenig	42.4	20.7	16.1	7.2	8.1	5.5	100.0	347
Vet ikke	16.0	8.0	20.0	4.0	16.0	36.0	100.0	25

SSB OMNIBUS 2 1993	Har for lett tilgang til sosialhjelp						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	44.9	21.9	7.9	8.7	9.5	7.0	100.0	1823
Bør ha samme mulighet til arbeid								
Helt enig	36.4	23.5	8.2	11.8	12.7	7.4	100.0	1058
Nokså enig	44.3	27.7	9.1	7.5	4.7	6.6	100.0	318
Både og	59.2	18.4	12.5	2.0	4.6	3.3	100.0	152
Nokså uenig	69.4	16.5	5.0	1.7	2.5	5.0	100.0	121
Helt uenig	73.6	9.0	1.4	2.8	9.7	3.5	100.0	144
Vet ikke	43.3	6.7	3.3	.	3.3	43.3	100.0	30

SSB OMNIBUS 2 1993	Bør ha samme mulighet til arbeid						I alt	Tallet på personer som svarte
	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke		
Alle	58.0	17.4	8.3	6.6	7.9	1.6	100.0	1823
Har for lett tilgang til sosialhjelp								
Helt enig	47.0	17.2	11.0	10.3	12.9	1.6	100.0	819
Nokså enig	62.2	22.0	7.0	5.0	3.2	0.5	100.0	400
Både og	60.4	20.1	13.2	4.2	1.4	0.7	100.0	144
Nokså uenig	79.1	15.2	1.9	1.3	2.5	.	100.0	158
Helt uenig	77.0	8.6	4.0	1.7	8.0	0.6	100.0	174
Vet ikke	60.9	16.4	3.9	4.7	3.9	10.2	100.0	128

Statistisk sentralbyrå

Oslo
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Tlf.: 22 86 45 00
Fax: 22 86 49 73

Kongsvinger
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Tlf.: 62 88 50 00
Fax. 62 88 50 30

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway